

DAVID MACURA: QUMRÁNSKÉ RUKOPISY, ESSÉNI A JEJICH MOŽNÝ VLIV NA RODÍCÍ SE KŘESŤANSKÉ MNIŠŤTVÍ

Magisterská práce, UK HTF 2009, 120 stran

Oponentský posudek vypracoval: Doc. ThDr. Gorazd Josef Vopatrný, Th.D.

David Macura si za téma své magisterské práce vybral velice zajímavou problematiku Qumránských rukopisů, essénů a zamýšlí se i nad počátky křesťanského mnišství. Podrobně se věnuje historii nálezů v Qumránu, archeologickému průzkumu jeskyní, obydlí i hřbitova v Chirbet Qumrán a také pojednává o různých biblických i mimobiblických knihách, které byly objeveny. Dále hovoří o essénech – jejich původu, způsobu života a náboženských představách. Menší část práce je věnována ranému křesťanství, myšlence zasvěceného života a počátkům křesťanského mnišství. Hledá shodné prvky v učení a praxi essénů, a v učení Nového zákona v křesťanském mnišství.

K práci bych měl tyto připomínky:

Co se týče anglického názvu práce, anotace i resumé se měl kandidát poradit s rodilým mluvčím nebo alespoň s někým, kdo angličtinu výborně ovládá. Autor měl věnovat větší péči literární kvalitě svého textu. V práci je řada překlepů – např. na s. 28 „Synajské“, nebo na s. 34 „medúzy“ – namísto: mezuzy. Na s. 46 se píše: „Kniha proroka Jeremiáše, jež neobsahuje mesiášská prorocství...“ Ve 23. kapitole knihy proroka Jeremiáše 5. verš: „Hle přicházejí dny, je výrok Hospodinův, kdy Davidovi vzbudím výhonek spravedlivý“ – „Výhonek“ jako jméno Mesiáše je použito již u proroka Izaiáše (4, 2) a u proroka Zachariáše (3, 8). Na s. 50 D. Macura píše, že křesťané ztotožňují postavu krále Melchisedeka s Mesiášem. Není tomu tak. V orthodoxní křesťanské tradici je Melchisedek předobrazem Mesiáše. Na s. 83: Proč „Josephuse“ a ne „Josefa“? K interpretaci jednoho oddílu z Války židovské: zde se dosti jasně říká, že duše – podle učení essénů – očekává po smrti odměnu nebo trest (s. 83). Domnívám se, že není správné říci, že: „...v pozdější době v církvi zcela převážil interpretační směr apoštola Pavla“ (s. 93). Křesťanství bylo prohlášeno za státní vyznání římské říše v roce 392 (s. 95).

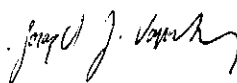
V pojednání o počátcích křesťanství a o Církvi mi chybí pohled z prostředí orthodoxního křesťanství. Srovnej např. názor o. J. S. Romanidise: Římští císaři od Konstantina Velikého až k poslednímu císaři Konstantinovi XI. (XII.) (1449 – 1453) přijali orthodoxní křesťanství jako oficiální metodu léčby duchovní nemoci člověka a ne jako jenom jednu formu náboženství navíc.“ S. 96 – domnívám se, že sv. Antonín Veliký nemůže být nazván „zakladatelem askeze“,

protože určitá forma asketického života provází křesťanství od jeho počátku a v tomto smyslu žil asketickým životem i Pán Ježíš Kristus (viz s. 107). Určitá míra asketického života je závazná pro všechny orthodoxní křesťany, to je samozřejmě nutné odlišovat od některých projevů extrémní askeze. S. 98 – po smrti sv. Pachomia cenobitské hnutí nezaniklo. Sv. Jan Cassian nepocházel z Betléma, ale určitou dobu tam prožil. Pravděpodobně pocházel z oblasti Dobrudža v dnešním Rumunsku – s. 98. S. 103 - To, co říká Pán Ježíš o sv. Janu Křtiteli, je třeba chápat v souvislosti s tím, co je napsáno v evangeliu podle Lukáše 1, 17: „... sám půjde před ním v duchu a moci Eliášově,“ tedy ne, že sv. Jan Křtitel = prorok Eliáš. Prorok Eliáš skutečně přijde, ale až před druhým příchodem Kristovým. V raném mnišství a v orthodoxním křesťanském mnišství až dodnes nebyly a nejsou žádné osobité řády a také neexistuje dělení mnichů na aktivní a kontemplativní, protože aktivita (PRAXIS) je přípravou k vidění (THEÓRIA – CONTEMPLATIO) – s. 108. S. 116 – pro zajímavost je možné uvést, že Didaché bylo údajně objeveno v Konstantinopoli archimandritou Antonínem Kapustinem již v šedesátých letech 19. století. Srovnej: Inok Vsevolod. Put' svjatych Otcov. Patrologija. Jordanville, N. Y. 2006 s. 23.

Kandidát si vybral velice zajímavé, ale také náročné téma. Oceňuji, že prostudoval několik knih v jazyce polském. Pokud by se problematikou, které se dotkl ve své magisterské práci, chtěl i nadále zabývat, mohu doporučit knihu: Martin S. Jaffee. Inner – Worldly Monasticism. Towards a Model of rabbinic – Halakhic Spirituality. Etna, California 2006.

Doporučuji, aby práce D. Macury byla přijata jako práce magisterská.

Navrhované hodnocení: velmi dobře.

V Praze dne 8. září 2009

Doc. ThDr. Gorazd Josef Vopatrný, Th.D.